

Piotr Czajkowski i jego balety

- [Piotr Czajkowski i jego balety](#)

Piotr Czajkowski i jego balety

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Ważne daty

1840 – 1893 – lata życia Piotra Czajkowskiego

Scenariusz lekcji dla nauczyciela

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości): reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności);

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

3) form muzycznych: balet

6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;

2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;

Nauczysz się

wymieniać tytuły baletów Piotra Czajkowskiego;

rozpoznawać słuchem fragmenty utworów i przyporządkowywać do tytułu baletu;

opowiadać treść literacką baletów.

Piotr Czajkowski

☞ Piotr Czajkowski (1840 – 1893) uchodzić może za najwybitniejszego rosyjskiego twórcę **romantycznego**. Studia odbył w Petersburgu u Rubinstein, w latach 1866 – 1877 uczył sam w konserwatorium moskiewskim, oddając się równocześnie intensywnie kompozycji. Czajkowski znany jest w dziejach muzyki przede wszystkim jako autor

oper (m.in. „Eugeniusz Oniegin”, „Dama Pikowa”), **baletów** i **symfonii**. Wielkie znaczenie mają jego balety: „Jezioro łabędzie”, „Śpiąca królewna”, „Dziadek do orzechów”. One to całkowicie przeobraziły ten gatunek muzyki służącej do tańca na scenie w muzykę dramatyzowaną, liryczną, często na podłożu ulubionego przez **kompozytora walca**. W sześciu symfoniach kompozytor poszedł śladem twórców zachodnich. [...] Czajkowski jest także autorem **koncertów** instrumentalnych [...] oraz **muzyki kameralnej**, fortepianowej, dzieł chóralnych i 112 **pieśni** i **romansów**. [...]

Czajkowski przez długie lata uważany był za kompozytora kosmopolitycznego, być może dlatego, że nie deklarował się po stronie rosyjskich ideologów muzyki. Ale mimo tego jego muzyka stała się z czasem wzorem dla przyszłych twórców rosyjskich i radzieckich. [...] Czajkowski należy dziś do najpopularniejszych kompozytorów świata, a jego muzyka stanowi tzw. żelazny repertuar operowy, baletowy i symfoniczny.

Źródło: Bogusław Schaeffer, *Dzieje muzyki*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1983.

Ćwiczenie 1

Utwórz dwa zbiory z tytułami dzieł Piotra Czajkowskiego, w pierwszym umieść tytuły baletów, w drugim tytuły oper.

Balety

Dziadek do orzechów

Dama Pikowa

Śpiąca królewna

Jezioro łabędzie

Eugeniusz Oniegin

Opery

Ćwiczenie 2

W tekście pojawiło się określenie „żelazny repertuar”. Wskaż właściwą definicję tego sformułowania.

- ☐ Żelazny repertuar to taki, który jest ciężki w odbiorze, dlatego nie cieszy się popularnością wśród ogółu publiczności.
- ☐ Żelazny repertuar to taki, który już dawno zszedł z afiszy i nie jest ponownie podejmowany przez artystów.
- ☐ Żelazny repertuar to taki, który jest bardzo często wykonywany i mimo upływu czasu ciągle cieszy się niesłabnącą popularnością wśród publiczności.

Balety Piotra Czajkowskiego

Balet to złożony termin, na który składa się kilka powiązanych ze sobą znaczeń. W kontekście dzisiejszego tematu *Piotr Czajkowski i jego balety* termin ten będziemy omawiać w dwóch kategoriach. Po pierwsze, jako utwór muzyczny komponowany przez Czajkowskiego specjalnie dla widowiska baletowego. Drugie znaczenie to rodzaj widowiska teatralnego, w którym głównym środkiem wyrazu jest taniec, wykonywany przez zawodowych tancerzy, wg scenariusza, z towarzyszeniem muzyki, w odpowiedniej oprawie plastycznej.

Balety przyniosły Czajkowskiemu miano wybitnego reformatora tego gatunku muzyki w Rosji. W baletach Czajkowski kładł nacisk na symfoniczność partii orkiestrowych, które w jego dziełach nie służyły wyłącznie za akompaniament do tańca, jak u wielu innych kompozytorów, ale stały się symfonicznym programowym podkładem dla akcji scenicznej.

Podczas dzisiejszej lekcji poznasz trzy balety Piotra Czajkowskiego: *Jezioro łabędzie*, *Śpiąca królewna* oraz *Dziadek do orzechów*. Poznasz ich treść oraz fragmenty muzyki.

Ćwiczenie 3

Wskaż wszystkie poprawne odpowiedzi.

- ☐ Balet to rodzaj widowiska teatralnego, w którym głównym środkiem wyrazu jest taniec, wykonywany przez zawodowych tancerzy, wg scenariusza, z towarzyszeniem muzyki, w odpowiedniej oprawie plastycznej.
- ☐ Balet to zamienne określenie opery.
- ☐ Balet to utwór muzyczny pisany przez kompozytora specjalnie dla widowiska baletowego.
- ☐ Balet to muzyczne widowisko sceniczne z grą aktorską oraz dominacją partii wokalnych i chóralnych.

Jezioro łabędzie

Jezioro Łabędzie, Teatr Maryjski, Sankt Petersburg

sergejf (fot.), Jezioro łabędzie odgrywane w Teatrze Maryjskim, Sankt Petersburg, Rosja, wikimedia.org, CC BY 2.0

Akt I. W parku na festynie zorganizowanym dla księcia Zygfryda z okazji jego pełnoletniości, matka informuje go, że następnego dnia będzie musiał wybrać dla siebie narzeczoną spośród przedstawionych mu na balu panien, ale Zygfryd nie cieszy się z takiego rozwiązania. Jego przyjaciele zabierają księcia na polowanie, aby oderwać go od tego zmartwienia.

Akt II. Przyjaciele o północy dotarli nad jezioro, aby polować z łuków na łabędzie. Nagle staje przed nimi niezwykle piękna królowa Odetta. Zygfryd zabrania przyjaciołom strzelać do

ptaków. Odetta wyjawia Zygrydowi tajemnicę dotyczącą łabędzi: zły czarownik Rotbart zamienił ją i jej przyjaciółki w ptaki, które tylko o północy nad brzegiem jeziora mogą przybierać ludzką postać. Zaklęcie może być zdjęte tylko przez szczerą miłość drugiego człowieka. Oczarowany Zygryd przysięga Odettcie wieczną miłość. O świcie łabędzie muszą odejść.

Akt III. Przed Zygrydem w sali balowej staje sześć panien, z których Zygryd ma wybrać narzeczoną, jednak żadna z nich mu się nie podoba. Nagle pojawiają się niespodziewani goście. To Rotbart w ludzkiej postaci ze swą piękną córką Odylią, ludzaco przypominającą Odettę. Podczas balu czarownik nakłania córkę, aby zdobyła słowo księcia, ponieważ jeżeli ten wyzna miłość innej, złamie przysięgę daną Odettcie. Plan czarownika spełnia się, Zygrydowi ukazuje się zrozpaczona Odetta i księżę pojmuję, że był to podstęp Rotbarta. Zrozpaczony Zygryd opuszcza zamek.

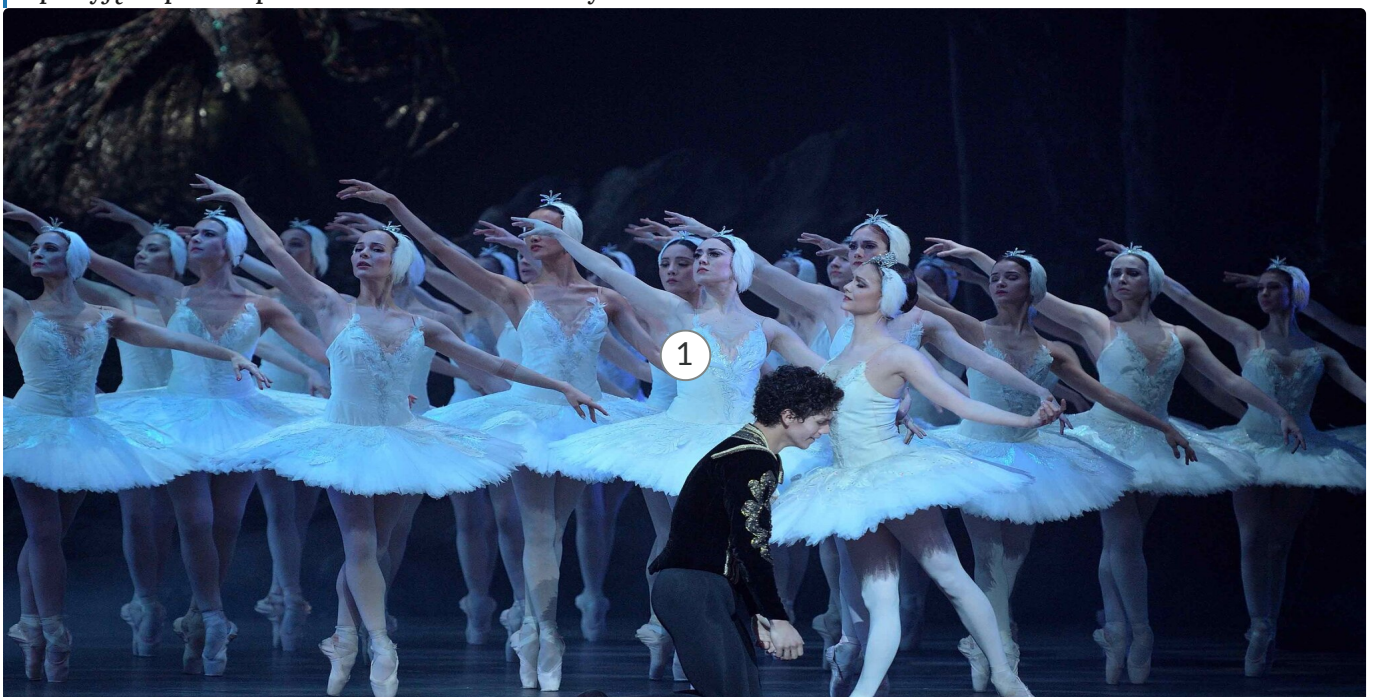
Akt IV. Nad brzegiem jeziora królowa Odetta opowiada łabędom o zdradzie Zygryda. Skruszony księżę zapewnia Odettę o swej miłości. Nagle nadlatuje czarownik pod postacią czarnego ptaka i grozi Zygrydowi śmiercią. Księżę nie chce uciekać, on i Odetta giną w toni jeziora. Ginie też Rotbart zwyciężony potęgą miłości Odetty i Zygryda.

Apoteoza: W złotej łódce, ciągnionej przez białe łabędzie, Odetta i Zygryd płyną do krainy wiecznej szczęśliwości.

Jezioro łabędzie to piękna historia walki dobra ze złem, ludzkich słabości i namiętności, potęgi miłości.

Ciekawostka

Pierwsza wersja baletu, której prapremiera odbyła się w 1877 roku nie została dobrze przyjęta przez publiczność i nie zdobyła sukcesu.

Jezioro łąbędzie, Walc, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Źródło: A Calendar Of Classics - June

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu *Jezioro łąbędzie*, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z „Jeziora łąbędziego”, ballet.org.uk, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Jezioro łąbędzie”, walc, [online-skills](https://online-skills.com), CC BY 3.0

temat łąbędzy z baletu *Jezioro łąbędzie*, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: Muzycy z Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu *Jezioro łąbędzie*, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z „Jeziora łąbędziego”, teatr Wielki.pl, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, temat łąbędzy z baletu „Jezioro łąbędzie”, [online-skills](https://online-skills.com), CC BY 3.0

Śpiąca królewna

Śpiąca królewna, Teatr Maryjski, Sankt Petersburg

Tbonny (fot.), Śpiąca królewna, Teatr Maryjski w Sankt Petersburgu, Rosja, wikimedia.org, CC BY 3.0

Śpiąca królewna, [balet feeria](#) w trzech aktach, pięciu obrazach z [prologiem](#) i apoteozą. Akcja rozgrywa się w XVII wieku.

Prolog. Na chrzciny księżniczki Aurory przybyły dobre wróżki, aby złożyć jej dary. W chwili, kiedy do kołyski zbliża się ostatnia z nich, wróżka Bzu, pojawia się obrażona zła wróżka Carabosse, której nie zaproszono na uroczystość. Rzuca na Aurorę zaklęcie, mocą którego królewna zakłuje się w palec i zaśnie na wieki. Wróżka Bzu, która nie zdążyła jeszcze złożyć swojego daru, zapewnia, że z tego snu zbudzi Aurorę pocałunkiem piękny książę.

Akt I. Obraz 1. Minęło 20 lat i Aurora obchodzi urodziny. Na urodzinach pojawiają się pretendenci do ręki królowny, ale Aurora nie myśli jeszcze o małżeństwie. Nagle w tłumie pojawia się staruszka z wrzecionem w ręku. Aurora zaniepokojona przedmiotem, bierze go do ręki, zakłuje się w palec i osuwa na ziemię. Staruszką okazuje się być zła wróżka Carabosse, która w ten sposób wypełnia zaklęcie rzucone na chrzcinach królowny.

Akt II. Obraz 2. Nad rzeką odbywa się polowanie księcia Dêsiré. Rzeką płynie łódź wioząca wróżkę Bzu. Księżciu ukazuje się wizja śpiącej Aurory. Książę prosi wróżkę, by zaprowadziła go do śpiącej królowny.

Obraz 3. Książę i Wróżka płyną łodzią do zamku, docierają tam nocą. W świetle księżyca widać tajemniczy zamek zasnuty mgłą.

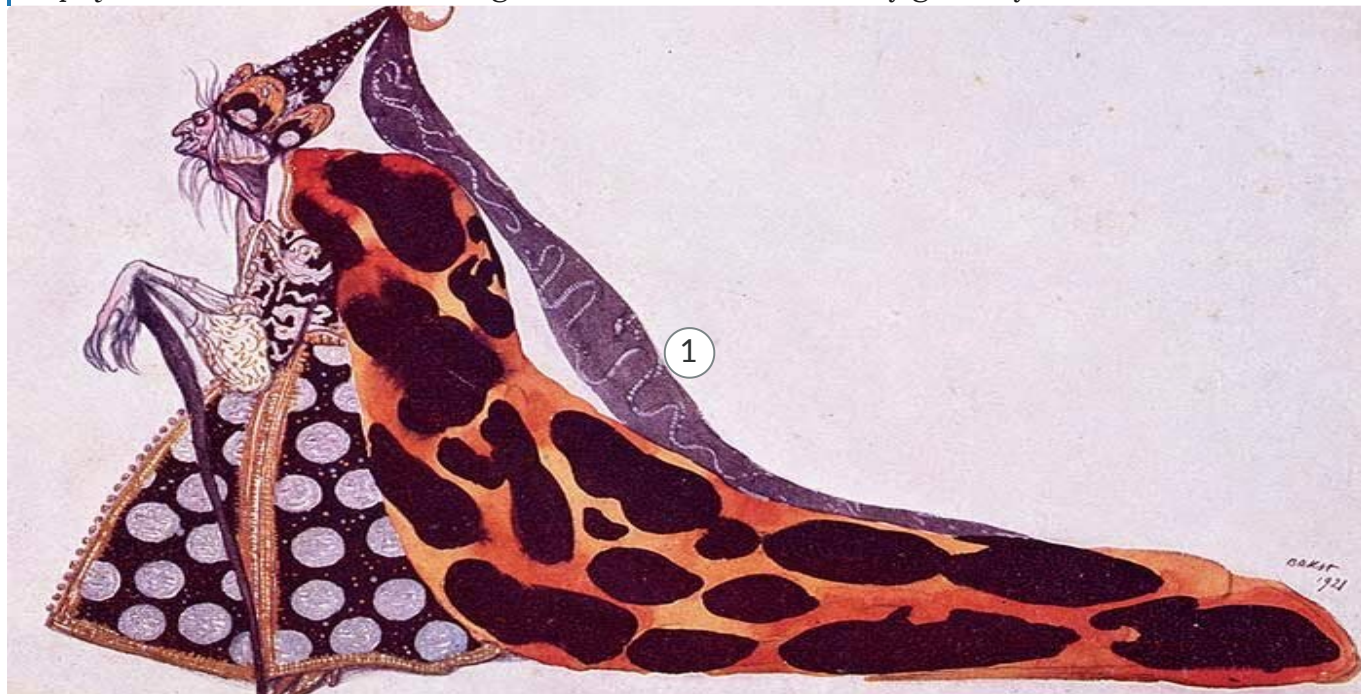
Obraz 4. Pod baldachimem od stu lat śpi Aurora, a dookoła cały dwór. Książę Dêsiré całuje Aurorę i budzi tym królowną i jej dwór. Książę prosi ojca Aurory, króla Florestana, o rękę córki. Król wyraża zgodę.

Akt III. Obraz 5. W Wersalu rozpoczyna się wesele Aurory i księcia Désiré. Przyjęciu towarzyszą różne tańce uświetniające uroczystość, m.in. tańce postaci z różnych bajek.

Apoteoza. Ukazuje się bóg Apollo w stroju Ludwika XIV, otoczony dobrymi wróżkami.

Ciekawostka

Śpiąca Królowna to bardzo długi balet – trwa niemalże trzy godziny.

1

Śpiąca królowna, Prolog, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: St. Petersburg Radio TV Symphony Orchestra, dyr. Stanislav Gorkovenko

Źródło: A Classical Christmas with Tchaikovsky Masterpieces

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Projekt kostiumu złej wróżki Carabosse z baletu *Śpiąca Królowna*, Źródło: zpe.gov.pl

Projekt kostiumu Carabosse - londyńska „Śpiąca Królowna”, 1921, baletoweabc.com, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Śpiąca królowna”, Prolog, [online-skills](https://online-skills.com), CC BY 3.0

1

Śpiąca królowna, Walc, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: Russian National Orchestra, Mikhail Pletnev

Źródło: The Sleeping Beauty

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Plakat do baletu *Śpiąca Królowna*, Źródło: zpe.gov.pl

Plakat promujący „Śpiącą królownę”, kulturalna.warszawa.pl, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Śpiąca królowna”, Walc, [online-skills](https://online-skills.pl), CC BY 3.0

Dziadek do orzechów

Zdjęcie ze spektaklu „Dziadek do orzechów i król myszy” w Teatrze Wielkim w Warszawie

Ewa Krasucka RW-ON (fot.), „Dziadek do orzechów i król myszy”, Polski Balet Narodowy, Teatr Wielki, Opera Narodowa, Warszawa, wikimedia.org, CC BY 4.0

Dziadek do orzechów, balet feeria w 2 aktach, 3 obrazach z apoteozą. Akcja rozgrywa się w wieczór wigilijny Bożego Narodzenia w połowie XIX wieku.

Akt I. Obraz 1. Do salonu swojego domu wchodzi Klara z zaproszonymi dziećmi, rodzice kończą ubieranie choinki. Wszystkie dzieci otrzymują na gwiazdkę lalki. Radca Drosselmeyer daje Klarze lalkę, a jej bratu żołnierzyka. Klara nie chce iść spać, więc dostaje od radcy kolejną zabawkę, dziadka do orzechów. Odkłada go do koszyka i zasypia. Goście opuszczają dom Klary. Jest północ. Do pustego pokoju wchodzi Klara. Sowa na zegarze zmienia się w Drosselmeyera i Klarę otaczają myszy, których dziewczynka bardzo się boi. Nagle ożywa Dziadek do orzechów i wspólnie z ołowianymi żołnierzami zwycięża myszy. Dziadek do orzechów okazuje się być księciem Kokluszem, zaprasza Klarę w fantastyczną podróż.

Obraz 2. Salon zamienia się w las pokryty śniegiem, który cały czas pada. Gnomy witają Klarę i Księcia.

Akt II. Obraz 3. Klara i Księżę znaleźli się w zaczarowanej krainie słodczy. Wieszcza Cukrowa serwuje zastawiony słodczymi stół. Rozpoczynają się tańce symbolizujące różne smakołyki: czekoladę, kawę, herbatę. Balet kończy się apoteozą na tle kolorowych fontann.

Ciekawostka

Pisząc ten balet, Czajkowski chciał nadać muzyce ilustracyjny charakter oraz przedstawić świat dziecięcy. Kompozytor wprowadził po raz pierwszy do orkiestry dziecinne trąbki, piszczałki i bębny.

Wykonawca: Royal Philharmonic Orchestra, Vladimir Ashkenazy

Źródło: Waltz Gold - 50 Great Tracks

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu Dziadek do orzechów, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z baletu „Dziadka do orzechów”, 2012, charescole.com, CC BY 3.0 (ilustracja), Piotr Czajkowski, „Dziadek do orzechów”, „Walc kwiatów”, online-skills, CC BY 3.0

1

Dziadek do orzechów

Taniec Wieszczki Cukrowej, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu Dziadek do orzechów, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z „Dziadka do orzechów”, boulderballet.org, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Dziadek do orzechów”, „Taniec Wieszczki Cukrowej”, online-skills, CC BY 3.0

Podsumowanie

Piotr Czajkowski był kompozytorem rosyjskim, który swoją twórczością wpłynął na rozwój muzyki w całej Europie. Dzieła Czajkowskiego stanowiły połączenie romantycznych założeń programowych oraz klasycznej formy. W swojej twórczości łączył nurty muzyki zachodniej z rosyjskimi pierwiastkami narodowymi. Czajkowski nie należał do **Potężnej Gromadki**, czyli szkoły narodowej rosyjskiej, ale jest uważany za jednego z najwybitniejszych przedstawicieli nurtu narodowego. Był niezrównanym melodystą. Trzy balety Piotra Czajkowskiego stanowią trzon jego twórczości kompozytorskiej.

Ciekawostka

Czajkowski otrzymał doktorat honoris causa Uniwersytetu w Cambridge.

Ćwiczenie 4

Wskaż balet, w którym znajdują się następujące motywy: Taniec Wieszczki Cukrowej, Taniec chiński, Trepak, Walc kwiatów.

☐ *Śpiąca królewna*

☐ *Jezioro łabędzie*

☐ *Dziadek do orzechów*

Ćwiczenie 5

Wskaż balet, z którym występują postacie: Aurora, księżę Désiré, Wróżka Bzu, Król Florestan.

☐ *Jezioro łabędzie*

☐ *Dziadek do orzechów*

☐ *Śpiąca królewna*

Ćwiczenie 6

Wskaż balet, z którego pochodzi opis akcji.

Przed Zygrydem w sali balowej staje sześć panien, z których Zygryd ma wybrać narzeczoną, jednak żadna z nich mu się nie podoba. Nagle pojawiają się niespodziewani goście. To Rotbart w ludzkiej postaci ze swą piękną córką Odylią, łudząco przypominającą Odettę. Podczas balu czarownik nakłania córkę, aby zdobyła słowo księcia, ponieważ jeżeli ten wyzna miłość innej, złamie przysięgę daną Odettcie. Plan czarownika spełnia się, Zygrydowi ukazuje się zrozpaczona Odetta i księżę pojmuje, że był to podstęp Rotbarta.

☐ *Śpiąca królewna*

☐ *Jezioro łabędzie*

☐ *Dziadek do orzechów*

Ćwiczenie 7

Jak nazywała się epoka, której przedstawicielem był Piotr Czajkowski?

Romantyzm, Barok, Renesans, Średniowiecze

Odpowiedź:

Ćwiczenie 8

Wskaż balet, z którego pochodzi prezentowany fragment.

Materiał audio dostępny pod adresem:

<https://zpe.gov.pl/b/PyICgLrin>

☐ *Śpiąca królewna*

☐ *Jezioro łabędzie*

☐ *Dziadek do orzechów*

Zadanie domowe

Polecenie 1

Dowiedz się, jakie instytucje upowszechniające kulturę muzyczną działają w Twoim regionie, kraju i na świecie. Wpisz minimum 6 instytucji, po dwie dla regionu, kraju, świata.

Słownik pojęć

Akt

[łac. actus ‘czynność’], część akcji dramatu stanowiąca względnie zamknięty, wydzielony z całości i na ogół jednolity tematycznie fragment utworu.

Apoteoza

[gr. apothéōsis ‘ubóstwienie’], przedstawienie człowieka wyniesionego do rzędu bogów; przedstawienie postaci, idei lub wydarzenia w sposób wyidealizowany; patetyczny utwór pochwalny.

Balet

widowisko teatralne, w którym głównym środkiem wyrazu jest taniec; też: utwór muzyczny stanowiący kanwę takiego widowiska; scena tańców zbiorowych w operze, operetce itp.; zespół tancerek i tancerzy; instytucja organizująca przedstawienia choreograficzne.

Balet feeria

widowisko teatralne oparte na wątkach fantastycznych, posługujące się efektami muzycznymi, świetlnymi itp.

Balet klasyczny

divertissement, typ baletu o numerowej budowie. Widowisko podzielone na numery taneczne i pantomimiczne, eksponujące wirtuozerię primabaleriny (*Jezioro łabędzie* i *Śpiąca królewna* P. Czajkowskiego).

Kameralna muzyka

obejmuje kompozycje pisane na niewielkie zespoły (2–9 instrumentów – odpowiednio: duet, trio, kwartet, kwintet, sekstet, septet, okteta, nonet), które w zależności od składu otrzymują dodatkowe nazwy, np. trio fortepianowe, kwartet smyczkowy, kwintet na instrumenty dęte itp. Partie poszczególnych instrumentów są realizowane przez jednego wykonawcę, w przeciwieństwie do orkiestry symfonicznej, gdzie niektóre instrumenty, np. smyczkowe, mają obsadę chóralną. Współcześnie są stosowane również orkiestry kameralne o większej liczbie wykonawców (ponad 10), wykonujących swoje partie w obsadzie solowej.

Kompozytor

twórca utworów muzycznych.

Koncert

[łac.], concerto, utwór muzyczny na instrument solo (koncert skrzypcowy, fortepianowy itp.) lub 2–4 instrumenty solowe (koncert podwójny, potrójny itd.) i orkiestrę.

Opera

[wł. < łac.], dramatyczno-muzyczny, wokально-instrumentalny, z akcją dramatyczną, monologami i dialogami ujętymi w librecie, przeznaczony do wykonania na scenie (z odpowiednią scenografią), zwykle w specjalnie do tego celu zbudowanym teatrze operowym, również zwanym operą.

Pieśń

utwór wokalny, na ogół do tekstu lirycznego, solowy lub chóralny, wykonywany: a) z towarzyszeniem instrumentu solo, zwykle strunowego; b) z towarzyszeniem kameralnego zespołu instrumentalnego; c) z towarzyszeniem orkiestry (p. orkiestrowe, symfoniczne); d) a cappella (p. powszechne, p. chóralne).

Potężna gromadka

grupa kompozytorów ros., działających w 2. poł. XIX w.: M. Bałakiriew, A. Borodin, C. Cui, M. Musorgski, N. Rimski-Korsakow; dążyli oni do stworzenia narodowego stylu w muzyce rosyjskiej przez nawiązanie do tradycji M. Glinki i A. Dargomyżskiego i połączenie najnowszych zdobyczy muzyki zachodnioeuropejskiej z elementami ludowymi i narodowymi.

Prolog

[łac. < gr.], wstępna, wyodrębniona część utworu dramatycznego lub narracyjnego, zawierająca relację o faktach poprzedzających zawiązanie akcji.

Romans

[fr.], romanza, typ pieśni liryczno-sentymentalnej, wywodzący się z liryki wokalne trubadurów, truwerów i z hiszpańskiej romancy, o budowie najczęściej zwrotkowej.

Romantyzm

europejski prąd ideowy, literacki i artystyczny z początku XIX wieku, odwołujący się do idealizmu, natury, uczucia, wprowadzający motywy ludowe, elementy fantastyki oraz idee patriotyczne.

Symfonia

[gr.], cykliczna forma orkiestrowa, zazwyczaj 4-częściowa, zbudowana zgodnie z zasadami cyklu sonatowego.

Walc

[niem.], towarzyski taniec wirowy, pochodzenia niemieckiego, w metrum 3/4, z akcentem na mocnej części taktu, w tempie dość żywym.

Definicje słownikowe opracowano na podstawie:

encyklopedia.pwn.pl

red. Andrzej Chodkowski, *Encyklopedia muzyki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995

Biblioteka muzyczna

1

Jezioro łabędzie, Walc, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Źródło: A Calendar Of Classics - June

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu *Jezioro łabędzie*, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z „Jeziora łabędziego”, ballet.org.uk, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Jezioro łabędzie”, walc, oniline-skills, CC BY 3.0

1

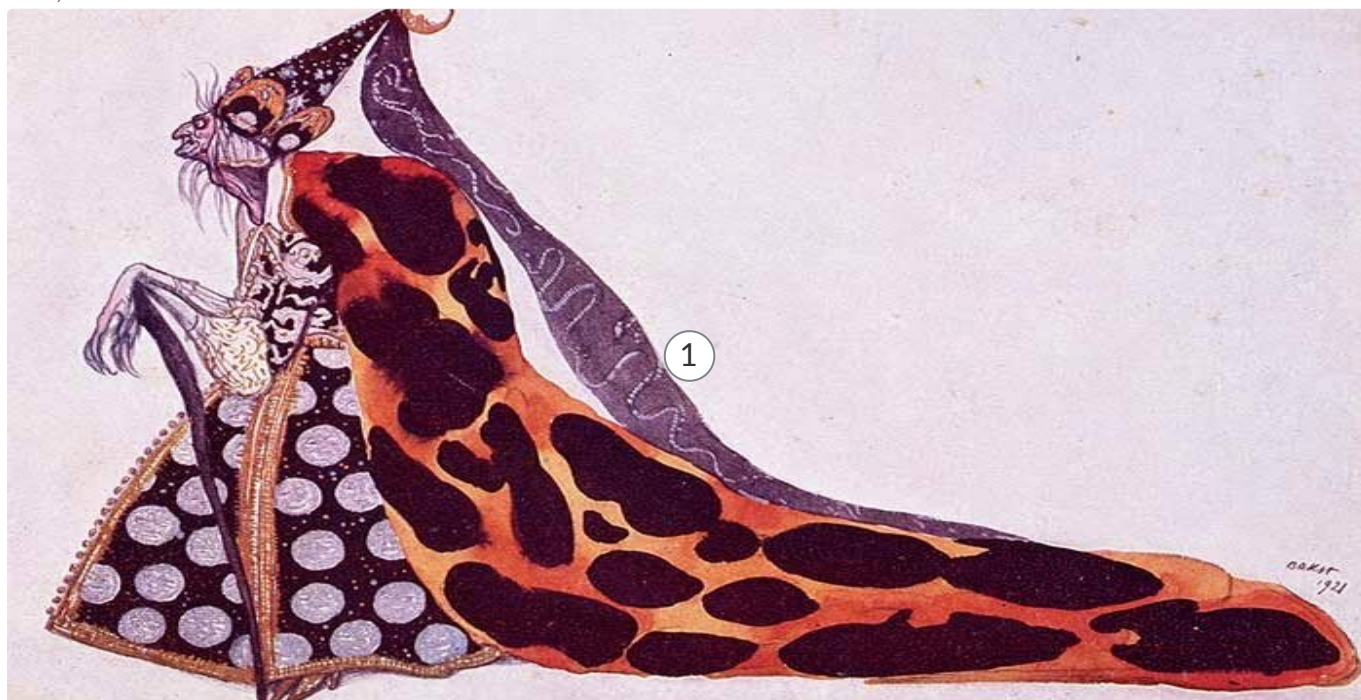
temat łabędzi z baletu *Jezioro łabędzie*, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: Muzycy z Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu Jezioro łabędzie, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z „Jeziora łabędziego”, teatr Wielki.pl, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, temat łabędzi z baletu „Jezioro łabędzie”, online-skills, CC BY 3.0

1

Śpiąca królewna, Prolog, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: St. Petersburg Radio TV Symphony Orchestra, dyr. Stanislav Gorkovenko

Źródło: A Classical Christmas with Tchaikovsky Masterpieces

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Projekt kostiumu złej wróżki Carabosse z baletu Śpiąca Królewna, Źródło: zpe.gov.pl

Projekt kostiumu Carabosse - londyńska „Śpiąca Królewna”, 1921, baletoweabc.com, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Śpiąca królewna”, Prolog, online-skills, CC BY 3.0

Śpiąca królewna, Walc, autorstwa Piotra Czajkowskiego
Wykonawca: Russian National Orchestra, Mikhail Pletnev
Źródło: The Sleeping Beauty

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Plakat do baletu *Śpiąca Królewna*, Źródło: zpe.gov.pl

Plakat promujący „Śpiącą królewnę”, kulturalna.warszawa.pl, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Śpiąca królewna”, Walc, [online-skills](https://online-skills.pl), CC BY 3.0

Dziadek do orzechów, Walc kwiatów, autorstwa Piotra Czajkowskiego
Wykonawca: Royal Philharmonic Orchestra, Vladimir Ashkenazy
Źródło: Waltz Gold - 50 Great Tracks

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu *Dziadek do orzechów*, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z baletu „Dziadka do orzechów”, 2012, charescole.com, CC BY 3.0 (ilustracja), Piotr Czajkowski, „Dziadek do orzechów”, „Walc kwiatów”, [online-skills](https://online-skills.pl), CC BY 3.0

1

Dziadek do orzechów

Taniec Wieszczki Cukrowej, autorstwa Piotra Czajkowskiego

Wykonawca: Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PylCgLrin>

Scena z baletu *Dziadek do orzechów*, Źródło: zpe.gov.pl

Scena z „Dziadka do orzechów”, boulderballet.org, CC BY 3.0 (ilustracja); Piotr Czajkowski, „Dziadek do orzechów”, „Taniec Wieszczki Cukrowej”, [online-skills](https://online-skills.pl), CC BY 3.0

Bibliografia

red. Andrzej Chodkowski, *Encyklopedia muzyki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995

Irena Turska, *Przewodnik Baletowy*, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków 1973

Bogusław Schaeffer, *Dzieje muzyki*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1983